

8. ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΟΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

8.1. Το ασφαλιστικό σύστημα των τραπεζοϋπαλλήλων

Το Ασφαλιστικό Σύστημα των Τραπεζοϋπαλλήλων (όπως και κάθε τομέα και μορφής απασχόλησης: πρωτογενής, δευτερογενής, τριτογενής, μισθωτής, ελεύθερης και αυτοτελής), δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία και αποκλειστική χρηματοδότηση των εργαζομένων και εργοδοτών του κάθε χώρου εργασίας, με τη μορφή Ταμείων Αλληλοβοήθειας κ.λπ., αρχής γενομένης από το χώρο της Εθνικής Τράπεζας (1867).

Στη συνέχεια, το ασφαλιστικό σύστημα επεκτάθηκε σταδιακά σ' όλες τις Τράπεζες και κάλυψε, με τις διάφορες μορφές του (ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ) όλους τους κλάδους ασφάλισης (Κύρια και Επικουρικής Σύνταξης, Υγείας, Πρόνοιας - ΕΦΑΠΑΞ κ.λπ.) καθώς και όλους τους ασφαλιστικούς κινδύνους (γήρατος, αναπηρίας, θανάτου, ασθένειας, απόλυσης, αποχώρησης κ.λπ.).

Το ενδιαφέρον του Κράτους, που εκδηλώθηκε πολύ αργότερα, περιορίστηκε στη θεσμική νομιμοποίηση των ταμείων Αλληλοβοήθειας (Β.Δ. 15/20-5-1920) και των λοιπών μορφών φορέων ασφάλισης (Ν. 2868/1922) καθώς και στην αναγνώρισή τους, στη συνέχεια, ως Ειδικών Κλαδικών Ταμείων Κύριας Σύνταξης και Υγείας ή Επικουρικής Σύνταξης, βάσει του Ν. 6298/34-Α.Ν. 1846/51 και του Ν. 997/79, αντίστοιχα, για τη συνέχιση της υποχρεωτικής ασφάλισης των εργαζομένων του χώρου τους σ' αυτά σύμφωνα με τα Καταστατικά τους - και όχι σύμφωνα με τους παραπάνω νόμους ή την υπαγωγή τους στους νεοϊδρυόμενους από αυτούς Γενικούς Φορείς Ασφάλισης, ΙΚΑ (Κύρια Σύνταξη και Υγεία) και ΙΚΑ-TEAM (Επικουρική Σύνταξη), αντίστοιχα, στους οποίους ασφαλιζονται υποχρεωτικά μόνον όσοι δεν ασφαλιζονται για τις καλύψεις αυτές στα προαναφερόμενα Ειδικά Κλαδικά Ταμεία.

Ο ασφαλιστικός χάρτης και η οργάνωση του ασφαλιστικού συστήματος των τραπεζοϋπαλλήλων στην Ελλάδα, όπως διαμορφώθηκε σύμφωνα με τα παραπάνω, αποτελείται από 23 Ταμεία, Ειδικούς Λογαριασμούς κλπ. (ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ, μονοκλαδικά ή πολυκλαδικά) και 13 κλάδους, που καλύπτουν 5 είδη ασφαλιστικών καλύψεων (Κύριας και Επικουρικής Σύνταξης, Υγείας, Πρόνοιας - ΕΦΑΠΑΞ και Αποκατάστασης παιδιών) και έχουν, κατά Τράπεζα, Ταμείο ή Κλάδο και Ασφαλιστική κάλυψη, ως ακολούθως:

α) Κύριας Σύνταξης: πέντε (5) ταμεία

β) Επικουρικής Σύνταξης: εννέα (9) ταμεία και ένας (1) κλάδος

γ) Υγείας: τέσσερα (4) ταμεία και τρεις (3) κλάδοι

δ) Πρόνοιας - ΕΦΑΠΑΞ: τρία (3) ταμεία και πέντε (5) κλάδοι

ε) Αποκατάστασης Παιδιών: δύο (2) ταμεία και τέσσερεις (4) κλάδοι

στ) Επίσης, σημειώνεται ότι οι τραπεζοϋπάλληλοι που δεν υπάγονται στα παραπάνω, κατά ασφαλιστική κάλυψη και Τράπεζα, Ταμεία ή κλάδους αυτών (α-ε) των προαναφερομένων τραπεζών ή των λοιπών Ελληνικών καθώς και όλων των ξένων Τραπεζών, ασφαλιζονται στους Γενικούς Φορείς ΙΚΑ (για κύρια σύνταξη και υγεία) και ΙΚΑ-TEAM (για Επικουρική Σύνταξη) ή στα αντίστοιχα με την ιδιότητά τους Ειδικά Κλαδικά Ταμεία (Δικηγόρων, Γιατρών, Μηχανικών κ.λπ.)

Ειδικότερα, σημειώνεται ότι, βάσει στοιχείων της 31/12/94, από το σύνολο των 54.762 εργαζομένων σε όλες τις Τράπεζες, οι ασφαλισμένοι σε δικά τους ταμεία Κύριας Σύνταξης (α) ανέρχονται σε 24.273 εργαζόμενους και σε 15.135 συνταξιούχους (σχέση 1, 6:1), ενώ οι ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ ανέρχονται σε 30.489 εργαζόμενους και σε 5.655 συνταξιούχους

(σχέση 5,39 : 1).

ζ) Τέλος, επισημαίνεται ότι, πέρα των παραπάνω, (α-στ) υποχρεωτικών και μη, ασφαλιστικών καλύψεων, στο ασφαλιστικό σύστημα και των τραπεζοϋπαλλήλων λειτουργούν συμπληρωματικά, κατά Τράπεζα, διάφορες πρόσθετες, προαιρετικές καλύψεις (Σύνταξης, Υγείας, Πρόνοιας - ΕΦΑΠΑΞ, Αποκατάστασης Παιδιών, Ζωής, Θανάτου, Ατυχήματος, Ασθένειας Συμβατικών μη Κερδοσκοπικών Ειδικών Λογαριασμών ή Συμβολαίων Ασφαλιστικών Εταιρειών κ.λπ.).

Η χρηματοδότηση των προαναφερομένων ταμείων και κλάδων των διαφόρων κατά τράπεζα ασφαλιστικών καλύψεων, γίνεται με εισφορές των εργαζομένων και των εργοδοτών (καθώς και του κράτους, αλλά μόνο για τις καλύψεις κύριας σύνταξης και υγείας των νεοασφαλιζομένων από 1/1/93 και μετά και με υπολογισμό τους μόνο σε τμήμα των αποδοχών τους), που υπολογίζονται στο σύνολο των αποδοχών τους, (Μονομερής, διμερής ή τριμερής χρηματοδότηση).

Ειδικότερα, επισημαίνεται η προβληματική κατάσταση και οι δυσοίονες προοπτικές του προαναφερόμενου ισχύοντος Κοινωνικοασφαλιστικού Συστήματος και των Φορέων του, που οφείλονται στις διάφορες κρατικές παρεμβάσεις και ιδιαίτερα της τριετίας 1990-1992, με τις οποίες όχι μόνο συνεχίζεται η αφαίμαξη των πόρων τους και η επιβάρυνσή τους με πρόσθετες δαπάνες υπέρ τρίτων και όχι υπέρ του σκοπού τους και με συνέπεια τη μόνιμη ανατροπή της αναλογιστικής ισορροπίας τους, αλλά έχει προγραμματισθεί και η πλήρης κατάλυση της αυτονομίας τους και η υποβάθμιση των ασφαλιστικών τους καλύψεων, με σκοπό την πλήρη περιθωριοποίησή τους, για τη διευκόλυνση της μετατροπής τους από κοινωνικού χαρακτήρα, ίσης ανταποδοτικής αναπλήρωσης εισοδήματος, σε δημόσιας αντίληψης, ισοπεδωτικής, άνισης μεταχείρισης, κατωτάτων ορίων παροχών και υπηρεσιών του Κράτους Πρόνοιας, δηλαδή για την υποκατάσταση, ουσιαστικά του ΣΚΑ και των φορέων του, από το Σύστημα της Ιδιωτικής Κερδοσκοπικής Ασφάλισης και τους φορείς του.

Οι προοπτικές του ασφαλιστικού συστήματος των τραπεζοϋπαλλήλων και οι θέσεις του συνδικαλιστικού κινήματος.

Η Ο.Τ.Ο.Ε., εκτίμησε έγκαιρα τις προαναφερόμενες εξελίξεις και παρεμβαίνει δραστήρια και προς τη σωστή κατεύθυνση, με ολοκληρωμένη και επιστημονικά τεκμηριωμένη πρόταση, για την ασφαλιστική εξομοίωση όλων των τραπεζοϋπαλλήλων και την υπαγωγή τους σε ένα «Ενιαίο Ταμείο Κύριας Σύνταξης», που υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων από το 1991. Η πρόταση της Ο.Τ.Ο.Ε. με την οποία συμφωνεί και η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, έπειτα και από δική της αναλογιστική μελέτη, συζητείται κατ' αυτούς με το προαναφερόμενο Υπουργείο, από κοινού.

Η πρόταση της Ο.Τ.Ο.Ε. για την ομαδοποίηση της ασφάλισης κύριας σύνταξης όλων των τραπεζοϋπαλλήλων με τη δημιουργία του Ενιαίου Ταμείου τους, είναι:

Αποτελεσματική, διότι αντιμετωπίζει τα αίτια των προβλημάτων με διαρθρωτικά μέτρα, που διασφαλίζουν την αναλογιστική, κεφαλαιοποιητική και ανταποδοτική ισορροπία του ασφαλιστικού συστήματος και το αναβαθμίζουν και δεν διαχειρίζεται τα αποτελέσματά τους με εισπρακτικού χαρακτήρα μέτρα (αύξηση εισφορών και προϋποθέσεων συνταξιοδότησης και μείωση παροχών), που διαιωνίζουν την κρίση του, το υποβαθμίζουν και το περιθωριοποιούν, όπως γίνεται συνεχώς με τις διάφορες κρατικές παρεμβάσεις.

Πρωτοποριακή, διότι συνδέει την οικονομική μονάδα με την κοινωνικοασφαλιστική μονάδα, με αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγικότητας, της λειτουργικότητας, της ανταγωνιστικότητας και το κοινό όφελός τους, από τις δημιουργούμενες οικονομίες κλίμακος και την εναρμόνιση της οικονομικής, τεχνολογικής και επιστημονικής προόδου, με την κοινωνική πρόοδο.

Πιλοτική, διότι μπορεί να αποτελέσει πρότυπο εφαρμογής και στους άλλους τομείς απασχόλησης, για την εξυγίανση και τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του κοινωνικοασφαλιστικού τους συστήματος και των αντίστοιχων οικονομικών μονάδων.

Τέλος, η πρόταση της Ο.Τ.Ο.Ε. αποκαθιστά την αυτοδιοίκηση και την αυτονομία των φορέων του Συστήματος της Κοινωνικής Ασφάλισης και διασφαλίζει τη συμβατότητά του με το θεσμικό πλαίσιο και την κοινωνική δικαιοσύνη, από την επιχειρούμενη ανατροπή τους με τις κρατικές παρεμβάσεις της τριετίας 1990-1992.